

L'església de Sant Eulàlia seria, segurament, la parròquia del poble d'Alós Sobirà, avui en una ubicació desconeguda, però que podria, per la distància, correspondre a les actuals bordes d'Alós, situades en el camí de Montgarri. No seria el primer cas d'un nucli abandonat a partir de la baixa edat mitjana (segles XIII a XV), aprofitades les seves restes, inclòs el temple, a partir del segle XVII, com a lloc d'habitació temporal i amb relació amb la represa d'una ramaderia intensiva, però no habitat en tot temps perquè no hi havia prou poblament i, a més, no oferia les possibilitats d'una explotació agrària continuada i les distàncies no demanaven l'existència d'una altra població que tingués prou entitat de caire demogràfic, social i econòmic per justificar la seva continuïtat com a nucli de poblament.

Encetem amb aquesta col·laboració unes breus referències a la història eclesiàstica i a les construccions romàniques que es van generar des del segle XI al XII, en una contrada tan complexa en l'organització de l'esquema parroquial.

Joan-F. CABESTANY I FORT

BIBLIOGRAFIA

PUIG I CADAFALCH, Josep. *Memòries*. Edició a cura de Núria Mañé i Josep Massot i Muntaner. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003, 412 p.

Puig i Cadafalch i la Catalunya contemporània. Jornades Científiques de l'Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica. Sèrie Jornades Científiques, 13. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2003. 246 p.

La publicació, amb pocs dies de diferència, d'aquestes dues obres ens permet ampliar el coneixement de la personalitat i el pensament d'aquesta rellevant figura de la vida cultural i política de Catalunya a la primera meitat del segle XX. Josep Puig i Cadafalch és, per als estudiosos o simples afeccionats pel coneixement de l'art i de la cultura romànica, el mestre, el punt de partida de qualsevol estudi o coneixement d'aquest període tan important i cabdal dels inicis de la nostra terra. Per això creiem que la seva lectura serà bàsica per a qualsevol persona interessada a conèixer la personalitat dels estudiosos d'aquests segles inicials de la realitat de l'Europa contemporània.

El primer d'aquest dos llibres són unes memòries del pensament i de l'actuació política de l'autor i, per consegüent, molt poc significatives per al coneixement de la seva trajectòria com arquitecte i estudiós de l'arquitectura romànica catalana, que serien els punts del seu pensament que podrien interessar als nostres socis. Amb tot hi ha algunes referències en assenyalar la vocació d'intel·lectual catalanista que aporta detalls que ens permeten considerar els inicis de la seva actuació com estudiós de l'art i de l'arqueologia des del període tardoromà fins als inicis de l'art gòtic. Una de les notícies interessants per a poder valorar els seus inicis com estudiós és la seva participació als Jocs Florals de Barcelona (1889), els quals va guanyar, juntament amb el seu company Casimir Brugués i Escuder (Barcelona, 1863-1940), del qual en diu: *l'amic Brugués, professor de la facultat de Farmàcia, que en una altra terra hauria estat un home científic eminent*. Aquests mots ens permeten pensar que tenia molta raó, no figura en els repertoris biogràfics catalans. En aquests Jocs Florals, Puig i Cadafalch i Brugués i Escuder van obtenir dos premis: *La Casa dels Moros de Favara*, premi de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques que la va publicar, i *Història del Monestir de Sant Pau del Camp*, premi de l'Ajuntament de Barcelona, treball que va restar inèdit. Hi ha un capítol en què explica el seu pensament arquitectònic: *Treballs d'arquitectura* en el qual recorda que l'any 1892 va fer el projecte de fi de carrera: projectar un pont, que va resoldre amb un pont de ferro. Explica: *Era la dèria de l'època, el cercar formes artístiques a les construccions de ferro*. I completa amb els mots: *Totes les meves*

obres han nascut de la mateixa font: un intent de renovar l'art gòtic, estil en què es va inspirar per a moltes de les seves obres arquitectòniques.

La segona obra és la publicació de 15 conferències pronunciades en aquest cicle impartit amb motiu de l'any Puig i Cadafalch (2001). La majoria d'aquestes conferències són d'interès per a l'estudi i coneixement de l'aportació de Puig i Cadafalch al coneixement del preromànic i del romànic català. Solament destacarem aquells quatre d'un major interès per a l'estudi del romànic. Xavier Barral i Altet: *Algunes tesis de Puig i Cadafalch sobre la història de l'art català*; Josep Guitart i Duran: *L'arqueologia clàssica en l'obra de Puig i Cadafalch*; Joan-F. Cabestany i Fort: *L'arquitectura romànica a Catalunya. Una obra cabdal per a l'estudi de la cultura catalana*, i Antoni Pladevall i Font: *Puig i Cadafalch i la difusió de la coneixença de l'art romànic català a Europa*.

Hem d'agrair l'edició d'aquests dos llibres que ens permet apropar-nos a la biografia de Josep Puig i Cadafalch i recomanar la seva valoració científica pels nostres socis, els quals podran apropar-se i, a la vegada, gaudir de la personalitat del mestre dels estudis de l'arquitectura romànica catalana.

INFORMACIÓ

BECA JORDI CASES I LLEBOT

La Fundació Jordi Cases i Llebot ha convocat la X Convocatòria de la "Beca Jordi Cases i Llebot": *El concepte de frontera entre els comtats catalans i el món musulmà al voltant de l'any mil*. Per a més informació cal adreçar-se a:

Fundació Jordi Cases i Llebot. Antiques Escoles s/n. 25211 Hostafrancs (la Segarra).

E-mail: Postmaster@fundaciocasesllebot.org

Web: www.Fundaciocasesllebot.org.

* * *

TRIBUNA D'ARQUEOLOGIA 2003 –2004

Dimecres, 28 de gener: *Intervencions arqueològiques a la catedral de Tarragona: treballs del Pla Director (2000 – 2003)*, per Joan Menchon i Bes, Immaculada Teixell Navarro, Andreu Muñoz Melgar, Josep Maria Macias; moderador: Lluís Piñol.

Dimecres, 4 de febrer: *Excavacions al castell de Quermançó (Vilajuïga, Alt Empordà)*, per José María García-Consuegra Flores, Joan Llinàs Pol; moderador: Josep Maria Vila.

Dimecres, 18 de febrer: *Els Horts de Can Torras (Castellar del Valles, Vallès Occidental)*, per Joan Manel Coll i Jordi Roig; moderador: Josep Miquel Faura.

Dimecres, 3 de març: *Procés i resultats de la intervenció arqueològica realitzada al castell de Guimerà (l'Urgell)*, per Josep Medina Morales i Joan Ramon González; moderador: Albert López.